

К.Г. ГОРОДЕНСЬКА

НАЦІЄЦЕНТРИЧНИЙ, А НЕ НАЦІОЦЕНТРИЧНИЙ

У сучасному українському книжному вжитку з'явилися нові складні слова, утворені з іменникової основи та прикметника *центричний*, поєднаних сполучним голосним. Вони виражають особливе значення – 'зорієнтований на кого-, що-небудь', пор.: *основоцентричний, формантоцентричний, людиноцентричний, державоцентричний, україноцентричний* та ін., напр.: *На увагу заслуговують праці І.І. Смагіна щодо визначення методологічних засад шкільного підручникотворення із суспільствознавчих предметів та встановлення співвідношення... людиноцентричного і державоцентричного підходів* (Л. Рябовол); *Метою україноцентричної політики мають бути зміцнення української ідентичності й захист незалежної державності України* (Тиждень, 23.03.2015). Проте в деяких із прикметників такої будови неправильно вжито сполучний голосний. До них належить, зокрема, *націоцентричний*, напр.: *Побудови націоцентричного духовно-культурного простору як шляху подолання соціальної конфліктності та солідаризації суспільства* (Із постанови НАН України); *Націоцентричний підхід сучасної української історіографії до вивчення туристично-краєзнавчого руху в Галичині (1830 – 1930-х рр.)* (О. Дутчак). Відповідно до правила чинного «Українського правопису» (див.: § 25, п. 2, в), за яким після основ іменників м'якої групи на *й* у складних словах потрібно вживати сполучний голосний *е* (орфографічно *є*), цей прикметник правильно писати *націєцентричний*, напр.: *Літературознавчі обрії професора Івана Денисюка: націєцентричний аспект* (П. Іванишин); *Націєцентричні підходи значною мірою визначали зміст досліджень представників академічної науки* (Г. Корольов); *Націєцентричний фемінізм жінок-мисткинь української діаспори* (Ю. Денисенко). Із таким самим сполучним голосним треба вживати й іменник *націєцентризм*.

К.Г. ГОРОДЕНСЬКА

ЗОЛОВОВАЛЮТНІ ЧИ ЗОЛОТО-ВАЛЮТНІ ЗАПАСИ УКРАЇНИ?

Орфографічні словники української мови запропонували писати разом новий складний прикметник *золотовалютний* у словосполученні *золотовалютні запаси*. Проте це неправильно, оскільки він виражає двоє окремих понять: *золотий запас*, тобто золото у зливках і монетах, що належить державі, і *валютний запас* – фонди держави в конвертованій валюті, які характеризують її платоспроможність. Саме тому прикметники *золотий* і *валютний* граматично незалежні. Складні прикметники, утворені з двох граматично не підпорядкованих прикметникових основ, потрібно поєднувати дефісом (див.: Український правопис. Київ, 2007, § 29, п. 2, б).

Отже, правильно писати *золото-валютні запаси України*.